

НЕЙРОРАДИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ МЕДУЛЛОБЛАСТОМЫ У ВЗРОСЛЫХ

*Робак О.П., Гарматина О.Ю.,
Робак К.О., Яковенко И.Л.
Государственное учреждение
«Институт нейрохирургии
им. акад. А.П. Ромоданова НАМН Украины»,
г. Киев, Украина*

Медуллобластома – злокачественная патология задней черепной ямки, относится к примитивным нейроэктодермальным опухолям. Как правило, она локализуется в черве мозжечка, а у детей старше 6 лет может локализоваться в его полушариях. У взрослых встречается крайне редко. Показаны существенные молекулярные различия медуллобластом в разных возрастных группах, что может влиять на нейрорадиологические особенности.

Цель – оценить нейрорадиологические особенности медуллобластом у детей и взрослых.

Материалы и методы. Проведен ретроспективный анализ 24 историй болезни пациентов с медуллобластомой (возраст от 17 до 69 лет), находившихся на лечении в институте нейрохирургии. Пациентам выполнены МСКТ- и МРТ-исследования. Во всех случаях проведена морфологическая верификация.

Результаты и их обсуждение. У большинства взрослых медуллобластома (54%) имела преимущественное направление роста в поперечном направлении (по сравнению с 13,2% детей). На Т1-ВИ только у 39% взрослых медуллобластома была гипоинтенсивной (по сравнению с 90% у детей) и в 68% гиперинтенсивной на Т2ВИ (82% — у детей). Контрастное усиление наблюдалось в 49% в отличие от педиатрических пациентов (79%), накопление контраста было умеренное. Контрастное усиление было наиболее часто неоднородным у взрослых (35% по сравнению с 13% у детей), в 28% случаев регистрировалось наличие кист.

Вывод. Нейрорадиологические симптомы медуллобластом у взрослых имеют некоторые особенности: неоднородность накопления контрастного вещества, несколько гиперинтенсивный сигнал на Т1-ВИ и гипоинтенсивный сигнала на Т2-ВИ. Учитывая редкость опухоли у взрослых, эти отличия могут быть использованы для своевременной диагностики.

НЕЙРОРАДИОЛОГИЧЕСКАЯ ДИАГНОСТИКА ИНТРАКРАНИАЛЬНЫХ ГЕРМИНОМ

*Робак О.П., Гарматина О.Ю.,
Робак К.О., Гетьман А.М.
Государственное учреждение
«Институт нейрохирургии
им. акад. А.П. Ромоданова НАМН Украины»,
г. Киев, Украина*

Герминома головного мозга – дисонтогенетическая опухоль, чаще злокачественного характера, локализующаяся в глубинных структурах головного мозга. Внутрочерепные герминомы являются редкими опухолями, которые обычно встречаются в шишковидной железе и супраселлярной области головного мозга.

Цель – определить возможности нейвизуализации в диагностике интракраниальных гермином.

Материалы и методы. Проведен анализ 23 случаев наблюдения интракраниальных гермином в институте нейрохирургии. Пациентам (возраст от 7 до 17 лет) были выполнены МСКТ- и МРТ-исследования. Диагноз был верифицирован морфологически с помощью стереотаксической биопсии.

Результаты и их обсуждение. Герминомы, как правило, имели экспансивный рост, реже инфильтрировали прилежащие структуры. При МРТ на Т1-ВИ определялись двухсторонние изо-гипоинтенсивные очаги в базальных ганглиях и подушках зрительных бугров, изо-гиперинтенсивные — на Т2-ВИ. При МСКТ определялась опухолевая инфильтрация в области зрительных бугров с наличием в ее середине петрификатов (38%), часто в виде бабочки. В 19% определялось распространение опухолевого процесса по боковым желудочкам, очаги в инфундибулярной области III желудочка (12%). Биталамическое распространение опухолевого процесса отмечалось почти в 80%. В 1 случае наблюдали очаг в колоне мозолистого тела. Встречались очаги с наличием небольшого кистозного компонента в строге больших опухолей (29%). Перифокальный отек регистрировался в 42% случаев. Множественные очаги наблюдались в 36%.

Выводы. Предоперационное нейрорадиологическое исследование играет важную роль в диагностике интракраниальных гермином, планировании стереотаксической биопсии, определении стадии заболевания и проведении соответствующего дифференциального диагноза.

РОЛЬ МРТ У ДІАГНОСТИЦІ М'ЯЗОВО- НЕІНВАЗИВНОГО РАКУ СЕЧОВОГО МІХУРА

*Савчук Р.В., Ухаль О.М., Жуковский Д.О.
Одеський національний медичний університет,
м. Одеса, Україна*

Рак сечового міхура (PCM) залишається актуальною проблемою сучасної урології у зв'язку з широкою поширеністю захворювання, тривалістю та складністю лікування, високим відсотком інвалідизації, неухильним ростом захворюваності та смертності. В Україні щороку реєструється близько 5 тис. нових випадків і 2,3 тис. смертей від даної патології. Приблизно 90% пухлин сечового міхура (СМ) представлені уротеліальною карциномою, яку також називають перехідно-клітинним раком. Водночас своєчасна інформативна діагностика пухлин сечового міхура на ранній стадії та лікування хворих із даною патологією залишаються складними проблемами сучасної онкоурології. М'язово-неінвазивні новоутворення (МНІН) сечового міхура, за даними різних авторів, – це велика гетерогенна група, до яких належать пухлини Та, Т1, Тis, з високим (від 10 до 60%) ризиком прогресування м'язової інвазії. На сьогодні до сучасних методів неінвазивної візуалізації МНІН сечового міхура відносять: ультразвукове дослідження (УЗД), комп'ютерна томографія (КТ) з контрастуванням та магнітно-резонансна томографія (МРТ).

MPT є діагностичним методом, при якому відсутнє променеве навантаження, який поєднує в собі переваги просторового огляду, високу роздільну здатність, дозволяє локалізувати, оцінити кількість і розмір утворень сечового міхура, стан паравезикальної клітковини, оточуючих структур, черевної стінки та лімфовузлів, уточнюючи поширеність пухлини та залученість у процес навколишніх органів. При контрастуванні підвищується інтенсивність магнітно-резонансного сигналу від пухлинної тканини, а м'язовий шар стінки сечового міхура довше, ніж тканина пухлини, залишається гіпоінтенсивним, що дозволяє розмежувати інвазивні та неінвазивні форми раку сечового міхура. Більшістю авторів відзначена висока точність методу — до 96%, що на 10-33% вище, ніж при КТ-стадіюванні.

Мета роботи. Оцінити можливості MPT у діагностиці м'язово-неінвазивного раку сечового міхура.

Матеріали та методи. У ретроспективне дослідження включено 86 пацієнтів віком від 21 до 86 років, середній вік складав $(65,0 \pm 14,3)$ року. Пацієнти проходили обстеження та лікування на клінічній базі кафедри урології та нефрології ОНМедУ – відділеннях урології № 1 і № 2 КУ «МКЛ № 10» Одеси в період з 2010 по 2015 рік. Всім хворим були виконані загальноклінічні обстеження, ультразвукове дослідження сечової системи у 100% хворих на апаратах різних класів, КТ сечової системи з контрастуванням на апараті (Somatom Definition AS) у 45% пацієнтів, а MPT органів таза на апараті (Philips Achieva 1,5T XR) у 55% випадків. У дослідженні брало участь 58 (67,4%) чоловіків і 28 (32,6%) жінок. Основною групою пацієнтів були хворі зі стадією T1 – 82 (95,3%); група Ta була представлена 3 (3,5%) пацієнтами, а комбінація T1 і Tis була виявлена в 1 (1,2%) хворого. У більшості пацієнтів верифіковано одне новоутворення, що спостерігалось в групі дослідження у 76 (88,4%) пацієнтів, два новоутворення було в 6 (7%) хворих, а понад дві пухлини – у 4 (4,6%) пацієнтів. Розмір новоутворень також коливався, але у своїй більшості складав до 2 см – 67 (78%) пацієнтів, від 2 до 4 см – 16 (18,6%) пацієнтів, понад 4 см – 3 (3,4%) хворих. Діагностична чутливість УЗД складала 76%, КТ – 82%, MPT – 94%. Головні проблеми з верифікацією новоутворень при УЗД було розташування останніх у зоні трикутника Льюто, шийці сечового міхура, також за неможливості адекватного наповнення сечового міхура. При КТ-дослідженні були допущені неточності у зв'язку з малим розміром новоутворення, коли утворення було до 1 см, чи при локальному дифузному ураженні сечового міхура. З недоліків MPT-дослідження хотілось би виділити тривалість дослідження, епізоди клаустрофобії у пацієнтів, також велике значення мала кваліфікація лікаря-рентгенолога.

MPT найбільш точно дозволила розмежувати інвазивні та неінвазивні форми раку сечового міхура, верифікувати утворення менше ніж 1 см, точну кількість пухлин, визначити межі пухлини та звернути увагу на локальні дифузні зміни сечового міхура, також велике значення мала можливість проведення дослідження у хворих із порушенням функції нирок. Методом вибору для діагностики раку сечового міхура, оцінки ефективності лікування є MPT з напругою магнітного поля $\geq 1,5$ Т.

Таким чином, знахідка утворення сечового міхура є необхідним, але недостатнім для проведення та планування адекватного лікування хворого та потребує широкого обстеження, що дає можливість радикально видалити пухлину, запобігти рецидивам захворювання та максимально збільшити виживаність хворих на РСМ.

ПРИМЕНЕНИЕ ЛУЧЕВЫХ МЕТОДОВ ДИАГНОСТИКИ ДЛЯ ВЫЯВЛЕНИЯ ОПУХОЛЕВЫХ ПРОЯВЛЕНИЙ НЕЙРОКОЖНЫХ СИНДРОМОВ

Ситникова Е.С., Олиевская И.П.,

Бомба А.Д., Олиевский Е.П.

г. Одесса, Украина

Цель. Определить место лучевой визуализации в диагностике нейрокожных синдромов.

Материалы и методы. Исследования проводились на низкопольном MPT 0,36 Т (i-Open 0,36 Т, Wandong, Китай) и высокопольном MPT 1,5 Т (Vantage Atlas 1,5 Т Toshiba, Япония), компьютерных томографах HiSpeed/dual, Bright Speed Elite(GE, США), Aquilion 64 (Toshiba, Япония). Обследовались пациенты на базе Одесской областной больницы и рентгенодиагностического отделения Медицинского дома Odrex.

Результаты. Нейрокожные синдромы характеризуются часто аутосомно-доминантным типом наследования, широкой вариабельностью клинических проявлений, даже в пределах одной семьи, вовлечением в патологический процесс различных органов и систем, прогрессирующим течением и риском осложнений в виде прогрессирующего опухолевого роста и высокого процента злокачественного перерождения опухолей, приводящих к летальному исходу. Несмотря на чрезвычайную актуальность рассматриваемой проблемы, диагностика факоматозов остается недостаточно ранней. Как показывает наш опыт, а также опыт наших коллег, лучевая диагностика занимает одно из ведущих мест в выявлении больных с нейрокожными синдромами и способствует своевременному оказанию им паллиативной помощи, в том числе и хирургической, с целью продления жизни больных и улучшения качества их жизни. Практически все опухолевые проявления нейрокожных синдромов нами были выявлены впервые с помощью лучевых методов диагностики, что в дальнейшем позволило предположить у больного наличие факоматоза и поставить правильный диагноз. Высокотехнологичные методы лучевой диагностики использовались также для определения характера, локализации и распространенности поражения, дифференциальной диагностики опухолевого роста при факоматозах с другими заболеваниями.

Выводы. Диагностика факоматозов является трудной задачей и требует мультидисциплинарного подхода. Своевременное поставленный диагноз с использованием современных методов визуализации позволяет определить дальнейшую тактику ведения больных, а также провести медико-генетическое консультирование для снижения риска рождения детей с неизлечимыми и тяжелыми прогрессирующими нейрокожными синдромами с неблагоприятным прогнозом.